

**Маргарита Бъчварова, Радослав Рачев,
Живка Матеева**

ТЪРГОВСКО И ОБЛИГАЦИОННО ПРАВО

**Маргарита Бъчварова,
Радослав Рачев,
Живка Матеева**

ТЪРГОВСКО И ОБЛИГАЦИОННО ПРАВО

2015

Издаелство „Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

- © Маргарита Стефанова Бъчварова, Радослав Петков Рачев, Живка Стоянова Матева, автори, 2015.
- © Издателство „Наука и икономика”, Икономически университет – Варна, 2015.

ISBN 978-954-21-0857-3

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Предговор	13
Дял първи. ОСНОВИ НА ОБЛИГАЦИОННО ПРАВО	15
Раздел първи. Обща характеристика	15
Глава първа. Облигационно правоотношение	15
1.1. Определение и същност	15
1.2. Основания за възникване на облигационните отношения	18
Глава втора. Общо учение за договорите	26
2.1. Определение и същност на договора	26
2.2. Време и място на сключване на договора	27
2.3. Съдържание на договора	28
2.4. Способи за предварително уреждане на договорното съдържание	29
2.5. Тълкуване на договорите	30
2.6. Видове договори	31
Глава трета. Изпълнение на задълженията	35
3.1. Същност и значение	35
3.2. Средства за осигуряване на едновременно изпълнение	38
3.3. Местоизпълнение на задълженията	39
Глава четвърта. Неизпълнение на задълженията	41
4.1. Същност на проблема	41
4.2. Неизпълнение по вина на длъжника	42
4.3. Невиновно неизпълнение на задълженията	44
4.4. Отговорност за вреди	46
4.5. Неустойка и задатък	47
4.6. Забава на кредитора	49
4.7. Встъпване в правата на удовлетворения кредитор (суброгация)	50
4.8. Разваляне на двустранните договори поради неизпълнение	52

Глава пета. Защита на кредитора и обезпечаване на вземането	54
5.1. Защита на кредитора	54
5.2. Привилегии	56
5.3. Обезпечаване на вземането	57
5.4. Правни средства за запазване имуществото на длъжника	60
Глава шеста. Прекратяване на облигационното отношение	62
6.1. Правна същност	62
6.2. Прекратителни способности	62
Раздел втори. Отделни видове договори	66
Глава седма. Договор за продажба	66
7.1. Определение и същност	66
7.2. Условия за действителност на договора	67
7.3. Действие на договора за продажба	68
Глава осма. Договор за изработка	75
8.1. Определение и същност	75
8.2. Действие на договора за изработка	76
Глава девета. Договор за наем	79
9.1. Обща характеристика	79
9.2. Действие на договора за наем	79
9.3. Прекратяване на наемното правоотношение	81
Глава десета. Договор за заем и договор за влог	83
10.1. Договор за заем за послужване	83
10.2. Договор за заем за потребление	85
10.3. Договор за влог. Определение и видове	86
Глава единадесета. Договор за поръчка	88
11.1. Определение и същност	88
11.2. Действие на договора	88
11.3. Прекратяване на договора	90

Дял втори. ОСНОВИ НА ТЪРГОВСКОТО ПРАВО	91
Раздел първи. Общо учение за търговеца	91
Глава първа. Същност на търговското право	91
1.1. Понятие за търговско право	91
1.2. Историческо развитие	95
1.3. Източници на търговското право	97
Глава втора. Понятие за търговец	100
2.1. Общи правни белези	100
2.2. Търговска фирма	103
2.3. Седалище и адрес на управление	106
2.4. Търговски книги. Търговски регистър	106
Глава трета. Търговско предприятие	109
3.1. Възникване на категорията „търговско предприятие“. Теоретични схващания	109
3.2. Съдържание на търговското предприятие	109
3.3. Клон на търговското предприятие	111
3.4. Сделки с търговско предприятие	112
Глава четвърта. Търговско представителство	115
4.1. Понятие за търговско представителството	115
4.2. Търговски управител (прокурист)	116
4.3. Търговски пълномощник	121
4.4. Търговски помощник	123
4.5. Търговски представител	124
4.6. Търговски посредник	131
Глава пета. Правен статут на едноличния търговец	135
5.1. Понятие и същност	135
5.2. Нормативни изисквания спрямо ЕТ	135
5.3. Ограничителни условия за регистрация	137
5.4. Прекратяване на едноличния търговец	138
Глава шеста. Търговец публично предприятие	140
6.1. Понятие и същност	140
6.2. Видове държавни (общински) предприятия	140

Глава седма. Правен режим на кооперацията	143
7.1. Обща характеристика	143
7.2. Учредяване на кооперацията	144
7.3. Управление на кооперацията	145
7.4. Прекратяване на кооперацията и на членството в нея	148
Глава осма. Обща характеристика на търговските дружества	151
8.1. Исторически бележки	151
8.2. Характеристика и същност	153
8.3. Недействителност на търговските дружества	155
8.4. Видове търговски дружества	156
Глава девета. Събирателно дружество	159
9.1. Понятие и същност	159
9.2. Учредяване на събирателното дружество	160
9.3. Имуществени въпроси	161
9.4. Управление и представителство на дружеството	162
9.5. Прекратяване на дружеството и членството в него	163
Глава десета. Командитно дружество	165
10.1. Понятие и същност	165
10.2. Основни различия със събирателното дружество	166
Глава единадесета. Дружество с ограничена отговорност	168
11.1. Обща характеристика	168
11.2. Учредяване на ООД	170
11.3. Имуществени въпроси	171
11.4. Управление на дружеството	173
11.5. Статут на съдружниците	177
11.6. Прекратяване на дружеството	179
Глава дванадесета. Акционерно дружество	181
12.1. Исторически бележки	181
12.2. Правна същност и белези	182
12.3. Учредяване на акционерното дружество	183
12.4. Имуществени въпроси	186
12.5. Промяна на капитала	188
12.6. Управление на акционерното дружество	190
12.7. Прекратяване и ликвидация	197

Глава тринадесета. Командитно дружество с акции	199
13.1. Обща правна характеристика	199
13.2. Учредяване на дружеството	199
13.3. Управление на командитно дружество с акции	200
Глава четирнадесета. Преобразуване на търговски дружества	202
14.1. Правна същност	202
14.2. Форми на преобразуване	203
14.3. Преобразуване с участието на търговски дружества от страни членки на Европейския съюз	208
14.4. Недействителност на преобразуването	210
Глава петнадесета. Ликвидация на търговски дружества	212
15.1. Правна същност	212
15.2. Фази на ликвидационното производство	213
15.3. Продължаване на прекратено дружество	217
Глава шестнадесета. Обединения на търговски дружества	218
16.1. Същност и предпоставки за възникване	218
16.2. Форми на обединения	219
Глава седемнадесета. Европейско обединение по икономически интереси. Европейско дружество	224
17.1. Европейско обединение по икономически интереси	224
17.2. Европейско дружество	226
Раздел втори. Търговски сделки	228
Глава първа. Същност на търговските сделки	228
1.1. Понятие за търговска сделка. Видове	228
1.2. Особенности на сключването на търговските сделки	229
1.3. Изпълнение и неизпълнение на търговските сделки	235
Глава втора. Търговската продажба	239
2.1. Понятие	239
2.2. Права и задължения на страните	240
2.3. Отделни търговски продажби	243

Глава трета. Договор за лизинг	246
3.1. Понятие	246
3.2. Права и задължения на страните	247
Глава четвърта. Комисионен договор	250
4.1. Понятие	250
4.2. Действие на комисионния договор	251
4.3. Прекратяване на комисионния договор	253
Глава пета. Спедиционен договор	254
5.1. Понятие и обща характеристика на договора	254
5.2. Действие на спедиционния договор	254
Глава шеста. Договор за превоз	257
6.1. Определение и обща характеристика на договора	257
6.2. Превозни документи	257
6.3. Права и задължения на страните по договора за превоз ..	258
6.4. Отговорност на превозвача	260
6.5. Договор за превоз на пътници и багаж	261
Глава седма. Договор за застраховка	262
7.1. Обща характеристика на договора	262
7.2. Права и задължения на страните	267
7.3. Имуществени застраховки	270
7.4. Лични застраховки. Застраховка „Живот” и „Злополука” ...	272
7.4. Договор за банков кредит	277
Раздел трети. Търговска несъстоятелност	280
Глава първа. Обща характеристика	280
1.1. Понятие и същност	280
1.2. Откриване на производството по несъстоятелност	280
1.3. Правни последици на съдебното решение за откриване на производството	285
Глава втора. Маса на несъстоятелността	289
2.1. Състав на масата на несъстоятелността	289
2.2. Попълване на масата на несъстоятелността	290
2.3. Органи за управление на масата на несъстоятелността	293

Глава трета. Ход на производството	300
3.1. Предявяване на вземанията	300
3.2. Оздравяване на предприятието	302
3.3. Обявяване в несъстоятелност	308
3.4. Осребряване на имуществото	308
3.5. Разпределение на осребреното имущество и приключване на производството по несъстоятелност ...	312
3.6. Приключване на производството по несъстоятелност	315
3.7. Особени правила за търговски дружества	317
3.8. Възобновяване на производството по несъстоятелност. Възстановяване правата на длъжника	319
3.9. Признаване на чуждестранно съдебно решение по несъстоятелността	321
Използвани съкращения	324
Използвана литература	325